

Avointen oppimateriaalien kirjaston kuulumisia - editio 2023

Hyvää alkanutta vuotta 2023! Kuten on jo tavaksi tullut, vuoden vaihteessa katsastamme, mitä on muuttunut Avointen oppimateriaalien kirjastossa ([aoe.fi:ssä](#)) ja mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Samalla kurkkaamme kaikista kiinnostavimpaan: itse oppimateriaaleihin. Avointen oppimateriaalien määrä on taas kasvanut ja monipuolistunut ja jokainen uusi oppimateriaali ansaitsee kiitosta. Nostamme muutamia esimerkkejä vuoden oppimateriaaleista, mutta pääasiassa katselemme oppimateriaalien kokonaisuutta ja sen muutoksia. [Tutustu viime vuoden kaikkiin oppimateriaaleihin tämän Finna-haun kautta.](#)

Näkökulmia avoimiin oppimateriaaleihin 2022

Vuoden loputtua Avointen oppimateriaalien kirjastossa oli 2294 oppimateriaalia. Määrä kasvoi 759 oppimateriaalilla. Uusien oppimateriaalien lisäksi olemassa olevia oppimateriaaleja päivitettiin ahkerasti. Olemme ilolla seuranneet oppimateriaalien päivittymistä, sillä yksi huolista kirjastoa kehitettäessä oli juuri oppimateriaalien ajantasaisuus ja sen mahdollistaminen. Jos pohdit omien oppimateriaaliesi päivittymistä, muista että voit merkitä oppimateriaaleille vanhentumispäivämäärän ja tilata omista tiedoista itsellesi tai vaikkapa tiimillesi sähköpostimuistutuksen kun tämä päivä lähestyy. Löydät Omat tiedot aoe.fistä oikeasta yläkulmasta ihmisen näköisen kuvakkeen alta alasettovalikosta.

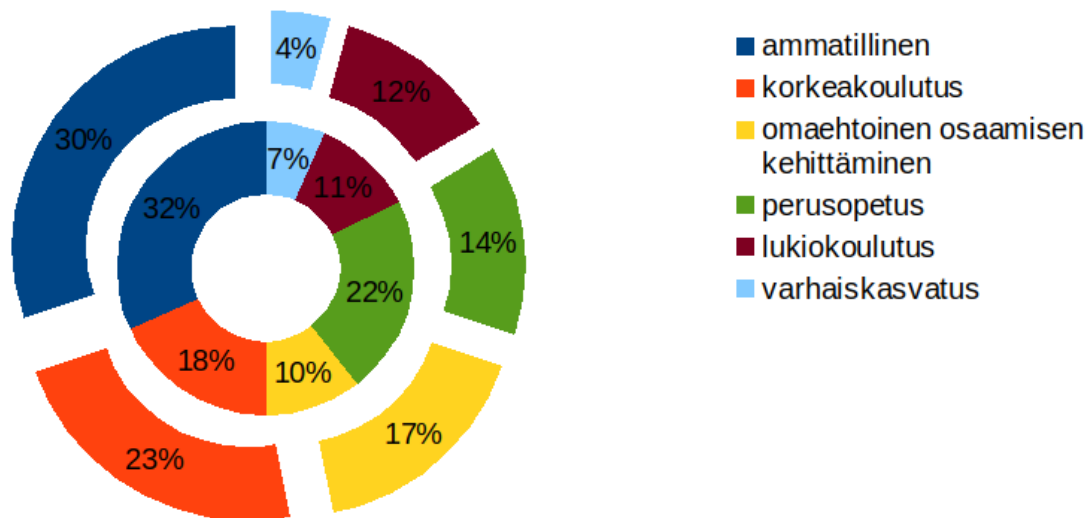
Kokeile oppimateriaalia

- Åbo Akademin oppimateriaali [Målkort för åk 1-2, 3-6 och 7-9](#), joka on suunnattu opettajille opetuksen tavoitteiden suunnitteluun, julkaistiin kesäkuussa 2021 ja päivitettiin elokuussa 2022. Kun päivityksessä muutetaan, lisätään tai poistetaan oppimateriaaliin kuuluvia tiedostoja, muodostuu siitä uusi versio. Vanhaa versiota voi katsella versiohistoriasta. Kuvailutietojen muutoksista tallentuu vain muutospäiväys.

Avointen oppimateriaalien kasvua seurataan kirjaston ohjausryhmässä, AOE-työryhmässä. Työryhmän joulukuun kokouksessa tarkasteltiin palvelun käytön kehitystä ja yksi tarkasteltavista asioista on oppimateriaalien jakautuminen koulutusasteittain. Voit tarkastella tätä jakautumista seuraavasta kuvasta.

Oppimateriaalit koulutusasteittain

sisäympyrällä v. 2022 tallennetut materiaalit (yht. 620), ulkoympyrällä kokonaismäärä (yht. 2214)

Kuva 1. Oppimateriaalien jakautuminen koulutusasteittain.

Tänä vuonna tallennettiin keskimääräistä enemmän perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen oppimateriaaleja. Johtopaikan ahkerana tallentajajoukkona säilytti kuitenkin ammatillinen koulutus. Oppimateriaalia tallentaessa voi halutessaan merkitä oman affiliaationsa eli sen, missä oppilaitoksessa toimii. Jotkin oppimateriaalit ovat myös suoraan eri organisaatioiden – niin oppilaitosten kuin vaikka säätiöiden – tekemiä. Viime vuonna esimerkiksi omniaiset julkaisivat 47 ja metropolilaiset 42 oppimateriaalia Avointen oppimateriaalien kirjastoon.

Kokeile oppimateriaalia

- Koulutusastetta voi käyttää hakurajauksena niin [aoe.fi:ssä](#) kuin [finna.fi:ssä](#). Aoe.fi:ssä löydät koulutusaste-rajaimen heti etusivulta. Voit hakea myös organisaation perusteella kirjoittamalla organisaation nimen hakukenttään tai käyttämällä rajaimia. Avointen oppimateriaalien kirjastoa hyödyntää oppilaitosten lisäksi myös esimerkiksi kirjastot, järjestöt ja muut tahot. Katso esimerkiksi [Oulun kaupunginkirjaston 300 minuutin lukuhaasteet](#).

Oppimateriaaleja julkaistiin tänä vuonna seuraavilla kielillä: suomi, ruotsi, englanti, ranska ja japani. Tämä kielitieto viittaa siihen kieleen, jolla oppimateriaali on tarkoitettu opiskeltavaksi. Näiden lisäksi löytyy eri kielten ja kulttuurien oppimiseen tarkoitettuja oppimateriaaleja, jotka rikastuttava avointen oppimateriaalien kielimaailmaa. Oppimateriaaleja tallennettiin laajasti eri oppialoilta. Kun katsotaan millaisista aiheista löytyy useita oppimateriaaleja, saa aiheesta seuraavanlaisen tiedon omenan.

Kuva 2. Kuvaan on havainnollistettu asiasanat, joita käyttämällä on kuvailtu vähintään 5 oppimateriaalia. Suurempi teksti tarkoittaa suositumpaa asiasanaa.

Yhteensä eri asiasanoja on Avointen oppimateriaalien kirjastossa yli 2700 kappaletta. Oppimateriaaleja löytyy yli 600:lle eri moduulille, opintojaksolle, tieteenalalle tai oppiaineelle ja niihin on kirjattu yli 700 eri tavoitetta, joita oppimateriaalit opettavat.

Kokeile oppimateriaalia

- Suosituimpia asiasanoja oli mm. medialukutaito. Löydät medialukutaidon oppimateriaalit [vuodelta 2022 tällä haulla](#). Medialukutaidon osaaminen alkaa varhaiskasvatuksesta ja osaamisen kartuttaminen jatkuu läpi elämän. Varhaiskasvatuksen medialukutaitoon voi sukeltaa esimerkiksi Katja Kiurukosken ja Ruskon kunnan oppimateriaalilla [Digiosaaminen varhaiskasvatuksessa](#).

Työryhmän kokousmateriaaleista löydät myös käyttölujuja koko vuodelta ja esimerkiksi nostoja Avoimen tieteen seurannasta aoe:n näkökulmasta. [Avoimen tieteen seurantaan](#) kannattaa tutustua laajemminkin! Korkeakoulujen oppimateriaalien määrä on poimittu seurantaan varten Avointen oppimateriaalien kirjastosta ja siihen on luettu mukaan vain oppimateriaalit, jotka on julkaistu korkeakouluille CC BY- tai CC BY-SA -lisensseillä ja joihin on merkitty organisaatioksi (tekijä tai affiliaatio) jokin suomalainen korkeakoulu.

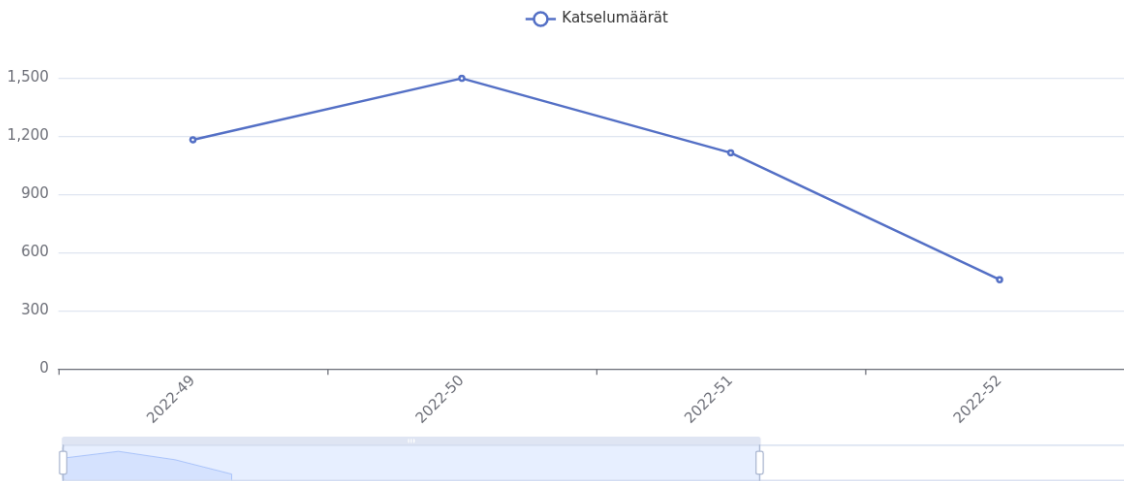

Kokeile oppimateriaalia

- Kaikkia avoimia oppimateriaaleja ei julkaista avoimimmilla CC BY- tai CC BY SA -lisensseillä. Avointen oppimateriaalien kirjastosta löytyy myös runsaasti oppimateriaaleja, jotka rajoittavat kaupallista jatkokäyttöä tai muokkaavaa jatkohyödynnystä. Esimerkiksi [Itä-Suomen yliopiston ja Biodiversiteetikoulutusverkoston oppimateriaalia Tropical Plant Families - PINKKA](#) saa hyödyntää opetuksessa ja sitä saa eri tavoin mukauttaa omaan tarkoitukseen sopivaksi, mutta sitä ei saa hyödyntää kaupallisesti ja mikäli sitä käyttää toisen oppimateriaalin pohjalta, tulee se julkaista samalla lisenssillä.

Muutoksia palveluun viime vuodelta ja tulevan vuoden ennakointia

Avointen oppimateriaalien kirjaston kehitys keskittyi tänä vuonna palvelunhallinnan tukemiseen. Isoimpana kehityskohteena oli tietovarantoanalytiikan parantaminen palvelusta omistajan ja palvelun ylläpitäjän tarpeisiin. Jatkossa palvelun tietosisällöstä ja käytöstä on helpompi saada kuva. Nyt pystymme tarkastelemaan palvelua eri tavoin, tiedämme esimerkiksi että korkeakouluihin soveltuvia materiaaleja etsittiin suoraan korkeakoulu-rajaimella 6620 kertaa joulukuussa ja että yli 500 tonttua opiskeli jouluaattona (tai jotain tonttuja opiskeli erityisen aktiivisesti). Osaamme myös sanoa, että 76 ammatillisen koulutuksen oppimateriaalia on vanhentunut ja otettu pois käytöstä ja että tämä luku kasvaa nykyisten oppimateriaalien osalta kolmessa vuodessa 20 oppimateriaalilla, mikäli niitä ei päivitetä ennen sitä. Eri tietoja voi tarkastella eri koulutusasteiden, oppiaineiden ja organisaatioiden kautta. Lisätietoa saa ottamalla meihin yhteyttä! Tässä esimerkkinä vielä ammatillisen koulutuksen oppimateriaalien katselukerrat aoe.fi:ssä joulukuussa.

Kuva 3. Ammatillisen koulutuksen oppimateriaalien katselukerrat joulukuussa 2022.

Käyttäjille päin muutoksia on tapahtunut pitkin vuotta. Tässä muutamia nostoja:

- yhteiset tutkinnon osat on syötettävissä omasta listauksestaan ammatillisen koulutuksen tutkinnoille
- saavutettavuus ohjeistusta laajennettiin ([löydät saavutettavuus-tietoja suoraan tallentaessasi oppimateriaali tai suoraan täältä](#))
- oppimateriaaleille luodaan pysyvät URN-NBN-tunnisteet ([lisätietoa omasta blogistaan](#))
- oppimateriaalin sivulla näkyvässä latausmäärässä ottaa huomioon myös Finna-liitymissä tapahtuvat lataukset (päivitys tapahtui marraskuussa). Huomioi kuitenkin, että katselumäärä rajautuu edelleen aoe.fihin, eli se ei ota huomioon oppimateriaalin katselua Finnassa, oppimisolustoissa tai muissa palveluissa

Lisäksi pitkin vuotta on tehty pieniä päivityksiä, korjattu käyttöliittymäbugeja ja sujuvoitettu eri oppimateriaalityyppien käyttöä. Olemme jatkuvasti kiinnostuneita kehittämään palvelua, joten jos joku mietityttää, niin ota meihin yhteyttä sähköpostilla (oppimateriaalivaranto@csc.fi)!

Nyt kuluvana vuonna keskitymme sujuvoittamaan palvelua ja tasoittamaan käyttökokemusta. Teemme muutoksia oppimateriaalien tallennusprosessiin, jotta tallennus on jatkossa entistä sujuvampi. Tällä hetkellä suurin osa oppimateriaalien tallennusprosesseista onnistuu hyvin ja sujuvasti, mutta erityisesti suurilla tiedostoilla ja heikoilla internetyhteyksillä on esiintynyt ongelmia, jotka haluamme nyt korjata. Lisäksi parannamme upotuslinkkien toimintaa ja selvitämme organisaatio-tiedon selkeämpää näyttämistä. Paljon teemme myös muutoksia, jotka eivät näy käyttäjille suoraan: esimerkiksi siirrymme käyttämään uusia rajapintoja opetus suunnitelmätiedon saamiseksi ja muutamme sitä, miten käytämme fontteja sovelluksessa. Pidämme myös itsemme ajantasalla relevanteista kuvailuun liittyvistä helpotuksista: nyt seuraamme esimerkiksi varhaiskasvatuksen osaamisalueiden koneluettavaksi tulemistä sekä Orcidin mahdollisuuksia avoimille oppimateriaaleille.